

Redzes skrīnings Latvijas skolās

Redze ir mūsu vissvarīgākā maņa, ar kuras palīdzību cilvēki iegūst 80% no visas informācijas par apkārtējo vidi un notiekošo tajā. Atlikušos 20% informācijas cilvēks iegūst pārējām maņām - dzirdi, ožu, garšu un tausti.

Lai skolēns varētu sekmīgi apgūt skolā sniegtās zināšanas un vajadzīgās prasmes, viņa redzes sistēmai jādarbojas precīzi dažādos attālumos (gan tuvumā, gan tālumā).

Nereti sliktu sekmju, koncentrēšanās u.c. mācīšanās grūtību cēlonis daļēji vai pilnībā ir redzes traucējumi, īpaši tuvuma apstākļos.

Kas ir skrīnings un kas tajā tiek pārbaudīts?

Skrīnings ir liela cilvēku skaita izmeklējums ar mērķi atrast tos cilvēkus, kuri atbilst noteiktam kritērijam (piemēram, tos skolēnus, kuriem ir redzes problēmas). Redzes funkciju skrīnings nav pilnīga redzes izmeklēšana. Tālāk skolēniem, kam ir atrastas kādas redzes problēmas, tiek veikta detalizēta izmeklēšana un risinājuma piemērošana.

Ierastā redzes pārbaudē uzsvars tiek likts uz redzes asuma izmeklējumiem – vai cilvēks pietiekoši skaidri redz tumšus burtus uz gaiša fona? Tuvuma redzes skrīninga ietvaros bērniem tiek pārbaudīts ne tikai skolēna redzes asums tuvumā un tālumā (vai burtus varēs salasīt gan grāmatā, gan uz tāfeles), bet arī kādas ir **abu acu sadarbības spējas**, kas ir īpaši nozīmīgas, veicot mācību darbu:

- Vai jūsu bērns ir spējīgs līdzieni kustināt acis pār apdrukātu lapu?
- Vai bērnam viegli sanāk mainīt acu fokusu no tāfeles uz galdu un atpakaļ?
- Vai bērna acis kopā strādā efektīvi (kā komanda), lai bērna uzmanību nenovērstu piepūle, kas vajadzīga, lai acis piespiestu sadarboties.

Kāpēc skolā ir vajadzīgs tieši **tuvuma redzes** skrīnings?

Atbilstoši Ministru Kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumiem Nr.1046, bērnam pēdējā obligātā pārbaude pie redzes speciālista ir pirms skolas: 6-7 gadu vecumā.

Noteikumos **nav** iekļauts ieteikums detalizēti izmeklēt bērna tuvuma redzi, tādejādi bērnam var palikt neatklāti redzes traucējumi, kas var ilgstoši negatīvi ietekmēt bērna ikdienu.

Vai redzes skrīnings jūsu bērnam ir par samaksu?

Skrīnings visiem bērniem, kas mācās izglītības iestādē, ir bez maksas! Pateicoties izstrādātajai metodikai, kas tapa ar ERAF finansiālo atbalstu¹.

¹ Latvijas Universitātes Optometrijas un redzes zinātnes nodaļa pateicoties ERAF un LU piešķirtajiem līdzekļiem no 2011. gada līdz 2013. gadam īsteno projektu „Skolas vecuma bērnu redzes un redzes uztveres traucējumu pētīšana un diagnostikas metodiku izstrāde”.

Kas pārbaudīs redzi jūsu bērnam? Vai redzes pārbaude ir bērna redzei **saudzīga?**

Skolēnu redzes funkciju bezmaksas pārbaudi veic vairāki kvalificēti redzes speciālisti no Latvijas Universitātes Optometrijas un redzes zinātnes nodaļas, kā arī praktizējoši optometriisti. Izmeklējumi tiek veikti ar īpaši bērniem pielāgotām un nekaitīgām metodēm, lai pārbaudītu un novērtētu bērnu spējas un redzes atbilstību skolas darbu veikšanai.

Ko jūs un jūsu bērns iegūsiet no redzes skrīninga?

Bērniem pēc pārbaudes tiek izsniegti redzes novērtējumi, kurus apskatot, vecāki uzzina detalizētu bērna redzes sistēmas darbību. **Par sava bērna redzi jūs uzzināsiet:**

- Redzes asumu gan tuvumā, gan tālumā (labajai acij un kreisajai acij)
- Vai ir aizdomas par tālredzību?
- Vai akomodācija (acs spēja mainīt savu optisko stiprumu, lai pielāgotos dažādiem attālumiem) ir laba vai apgrūtināta?
- Vai abu acu kopredze ir laba vai apgrūtināta?
- Vai abu acu muskuļu sadarbība ir laba vai apgrūtināta?
- Vai krāsu redze ir laba vai ir aizdomas, ka tā varētu būt traucēta?

Nepieciešamības gadījumā tiks izsniegta informācija par nepieciešamo konsultāciju pie redzes speciālista.

Kā tiks izmantoti **iegūtie dati par redzes skrīningu?**

Pedalīšanās redzes skrīningā ir brīvprātīga ar vecāku rakstisku piekrišanu, un visa iegūtā informācija ir konfidenciāla.

Ja joprojām ir šaubas...

Sīkāku informāciju par izstrādāto projektu var atrast Latvijas Universitātes mājas lapā, projekta sadaļā: <http://www.lu.lv/redze/>

Papildus informāciju var saņemt pie Dr.Phys. docente Evitas Kassalietes.

e-pasts: evita.kassaliete@lu.lv.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**
ANNO 1919